

Till
Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till
kn.cks.remissor@regeringskansliet.se.

Stockholm den 5 februari 2024

Diarienummer KN2023/02730

Remiss av Naturvårdsverkets skrivelse Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall

Fastighetsägarna Sverige har givits möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerat förslag.

Om Naturvårdsverkets förslag

Naturvårdsverket presenterar följande författningsförslag:

- a) Krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas.
- b) Krav på att befintliga bestämmelser kring returpapper upphävs.
- c) Krav på att brännbart avfall sorteras ut i dels brännbart avfall som är lämpligt att förbereda för återanvändning eller materialåtervinna, dels övrigt brännbart avfall.
- d) Krav på att kommunerna informerar om avfallshantering.

Vidare föreslås att antal åtgärder:

- e) Producentansvar för möbler respektive madrasser behöver utredas.
- f) Datainsamlingen av uppgifter om avfall från verksamheter behöver förbättras.
- g) Efterfrågan på återvunnet material behöver stimuleras.
- h) Förutsättningarna för reparation, återtillverkning och återbruk behöver förbättras.
- i) Kommunerna behöver stöd från nationell och regional nivå.

Fastighetsägarnas yttrande

Genomförande och samverkan (avsnitt 2.3)

Fastighetsägarna vill rikta **skarp kritik** mot Naturvårdsverket för att myndigheten återigen valt att utelämna bostads- och fastighetssektorn i uppdrag kring avfall.

Förslaget har betydande påverkan och riskerar få stora konsekvenser för hushåll och fastighetsägare som har avfallsabonnemang om det genomförs. Trots det har Naturvårdsverket inte haft dialog med vare sig organisationer för boende, bostadsföretag/bostadsrättsföreningar eller ägare av lokalfastigheter. Fastighetsägarna **ifrågasätter** därför om Naturvårdsverket uppfyllt sitt myndighets- och utredningsuppdrag och relevansen i presenterat förslag då myndigheten missat att föra dialog med den kanske mest berörda sektorn.

Fastighetsägarna **menar** att Regeringen bör rikta en skarp kommentar till Naturvårdsverket i detta avseende.

Krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas

Fastighetsägarna **avstyrker** Naturvårdsverkets förslag om krav på utsortering i papper, plast, metall och glas utöver befintliga och redan beslutade krav på utsortering.

Fastighetsägarna **menar** att förslaget inte är realistiskt att genomföra, kommer skapa stor förvirring hos medborgare och verksamheter, kräva mycket kostsamma utbyggnader av utrymme för extra kärl, driva fram ökade transporter, leda till betydande felsortering vilket sammantaget allvarligt riskerar äventyrar Sveriges möjligheter att uppfylla EU:s krav vilket också Naturvårdsverket i sin analys skriver.

Fastighetsägarna **anser** att regeringen inte bör gå vidare med Naturvårdsverkets förslag.

Fastighetsägarna **föreslår** att Naturvårdsverket ges i uppdrag att utreda en svensk övergång till utsortering och insamling i materialströmmar såsom nämns i avsnitt 7.2.

Fastighetsägarna **menar** att utsortering och insamling i materialströmmar ger rätt förutsättningar för att Sverige, likt Danmark som har insamling i materialströmmar, kan uppfylla EU:s krav.

Tungt vägande skäl för införande av utsortering och insamling materialströmmar

Den huvudsakliga anledningen till att Fastighetsägarna föreslår utsortering och insamling i materialströmmar är att hanteringen blir **enklare och mer begriplig** för hushåll och verksamheter. Det ska vara lätt att göra rätt.

Den andra, mint lika relevanta, anledningen till att Fastighetsägarna förordar insamling i materialströmmar är bedömningen att det skapar **rätt förutsättningar för ökad materialåtervinning**.

I Danmark sker insamling i materialströmmar och enligt den danska förordningen om avfall ska kommunen inrätta system för separat insamling av bland annat pappersavfall, kartongavfall, glasavfall, metallavfall, plastavfall, samt mat- och dryckeskartong. Danmark tillhör de nio medlemsstater som är på väg att uppfylla båda EU-målen¹. Detta kan troligen till mycket stor del tillskrivas att det i Danmark är lätt för medborgare att göra rätt genom insamling i materialströmmar.

Med insamling i materialströmmar menas att det inkluderar både förpackningar och icke-förpackningsmaterial som samlas in i samma kärl baserat på materialtyp. Till exempel kan plastförpackningar och andra plastartiklar som inte är förpackningar samlas in i samma kärl. Genom att samla in avfall i materialströmmar på detta sätt kan Sverige förenkla avfallshanteringsystemet för hushållen, öka återvinningsgraden och effektivisera processen, samtidigt som man upprätthåller ett starkt producentansvar.

Fastighetsägarna **menar** att ett sådant system har goda förutsättningar för att fungera i samspel med producentansvaret. Genom att samla in material efter typ, oavsett om det är en förpackning eller inte, kan återvinningsprocessen effektiviseras. Detta kan leda till en högre kvalitet på återvunnet material och lägre kostnader för sortering.

Trots att både förpackningar och icke-förpackningar samlas in tillsammans, kan producenter fortfarande hållas ansvariga för förpackningarna. De kan bidra ekonomiskt till insamlingsystemet baserat på mängden förpackningsmaterial de producerar. Det är här viktigt att tydligt definiera och samordna ansvarsområdena mellan kommuner och producenter. Kommunerna kan ansvara för den faktiska insamlingen och sorteringen, medan producenterna ansvarar för återvinning och hantering av förpackningsavfall. Producentavgifterna kan justeras för att återspegla kostnaderna för att hantera både förpackningar och icke-förpackningar inom samma materialström. För att säkerställa att systemet är effektivt och uppfyller miljömålen, är det viktigt med noggrann övervakning och rapportering av insamlade och återvunna material.

¹ EU: Waste Early Warning Report, juni 2023

En övergång till insamling i materialströmmar kan underlätta för hushållen och verksamheterna och bidra till att Sverige når EU:s återvinningsmål. Fastighetsägarna vill lyfta fram följande argument.

- ✓ Genom att inte skilja mellan förpackningar och icke-förpackningar i insamlingen, förenklas sorteringen avsevärt för både hushåll och verksamheter. Detta kan öka deltagandet och noggrannheten i sorteringen eftersom det blir lättare att förstå och följa systemet.
- ✓ Förenklad sortering kan leda till en högre kvalitet på det insamlade materialet då risken för felaktig sortering minskar. Detta underlättar återvinningsprocessen och kan bidra till att öka den totala återvinningsgraden, vilket är i linje med EU:s mål.
- ✓ Genom att samla in avfall baserat på materialtyp snarare än användningsområde (förpackning eller icke-förpackning) kan avfallshanteringen bli mer effektiv. Det kan minska behovet av komplexa sorteringsystem och förenkla logistiken i avfallshanteringskedjan.
- ✓ Kontamination i återvinningsbara material är en stor utmaning. När hushåll och verksamheter inte behöver oroa sig för att särskilja förpackningar från icke-förpackningar, minskar risken för kontaminering av återvinningsbara material med icke-återvinningsbart avfall.
- ✓ Genom att förenkla insamlingen och öka återvinningsgraden stärks principerna för en cirkulär ekonomi. Detta stödjer långsiktigt hållbar användning av resurser, vilket är ett centralt mål inom EU:s miljöpolitik.
- ✓ Ett enklare system kan även öka medvetenheten och engagemanget kring återvinning bland allmänheten. När systemet är lättförståeligt och logiskt är människor mer benägna att delta aktivt och korrekt i återvinningen.
- ✓ Ett system som är mindre komplicerat och mer flexibelt kan lättare anpassas till framtida förändringar i avfallsströmmar och återvinningsmetoder, vilket är viktigt i en snabbt föränderlig värld.
- ✓ En förenklad insamlingsprocess underlättar även insamling av data och uppföljning av återvinningsprocessen. Detta kan ge bättre insikt i hur effektivt olika material återvinns och bidra till ytterligare förbättringar i systemet.

Fastighetsägarna **menar** att genom att övergå till insamling i materialströmmar kan Sverige alltså skapa ett mer användarvänligt, effektivt och hållbart återvinningsystem som står i bättre överensstämmelse med EU:s återvinningsmål och främjar en mer hållbar miljö.

Fastighetsägarnas övriga synpunkter

Tillhandahållande av information om miljöpåverkan av insamling och beredning av avfall

Fastighetsägarna **anser** att avfallsbolag ska ha en skyldighet att tillhandahålla miljörelaterad information till avfallslämnare.

Fjärrvärmelagen (2008:263) med underliggande förordning och föreskrift reglerar hur fjärrvärmeföretag är skyldiga att tillhandahålla information om miljöpåverkan från fjärrvärme till sina kunder. Någon motsvarande skyldighet saknas för avfall. Fastighetsägarnas medlemmar efterlyser information om miljöpåverkan från såväl hämtning som beredning av avfall från respektive hämtställe. Energimyndigheten har i sin Fjärr- och Kraftvärmestrategi föreslagit att Naturvårdverket ges i uppdrag att utarbeta förslag på en reglering av skyldighet att till avfallslämnare tillhandahålla miljörelaterad information om insamling och bearbetning av avfall.

Fastighetsägarna **avstår** från att lämna synpunkter på övriga delar av Naturvårdsverkets rapport.

FASTIGHETSÄGARNA SVERIGE

Anders Holmestig
Vd

Rikard Silverfur
Chef Utveckling & Hållbarhet